

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členiek senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: **S. S.**, nar. X., štátny príslušník I., zastúpený *Mgr. M. Š.*, advokátom, *Ž.*, proti žalovanému: **Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica**, Skuteckého č. 15, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UHCP-55-1/RHCP-BB-SK-2008 zo dňa 9. júla 2008, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 1Scud/43/2008-37 zo dňa 19. novembra 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 1Scud/43/2008-37 zo dňa 19. novembra 2008 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného č. UHCP-55-1/RHCP-BB-SK-2008 zo dňa 9. júla 2008 **r u š í** a vec **v r a c i a** žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný je **p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume **338,30 €** v lehote 10 dní od právoplatnosti rozsudku do rúk *Mgr. M. Š.*, právneho zástupcu žalobcu.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti a následného zrušenia rozhodnutia žalovaného zo dňa 9. júla 2008 č. UHCP-55-1/RHCP-BB-SK-2008. Týmto rozhodnutím bolo potvrdené rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru v Žiline zo dňa 18. apríla 2008, č. UHCP-41-27/RHCP-BB-CP-2-ZI-PP-2008, ktorým bola žalobcovi zamietnutá žiadosť o udelenie prvého povolenia na trvalý pobyt podľa § 39 ods. 2 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov a zamietnuté odvolanie žalobcu. Krajský súd dospel k záveru, že žalovaný ako aj prvostupňový správny orgán vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu veci a rozhodli v súlade so zákonom o pobyte cudzincov. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd tak, že neúspešnému žalobcovi nepriznal právo na ich náhradu v zmysle § 250k ods. 1 O.s.p..

Proti rozsudku krajského súdu žalobca podal odvolanie, v ktorom zopakoval námietky voči rozhodnutiam správnych orgánov prakticky zhodne s obsahom podanej žaloby. Žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a zrušil rozhodnutie žalovaného. Namietal, že krajský súd vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci. Poukázal na skutočnosť, že Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. V odvolaní citoval čl. 8 Dohovoru, ktorý každému zaručuje právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie. Poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, najmä na rozsudok Mehemí proti Francúzsku (sťažnosť č. 25017/94) a na prípad Boulitif proti Švajčiarsku (sťažnosť č. 54273/00). Pokiaľ ide o rozhodnutie o vyhostení z Nemecka, skutkový stav ohľadne rodinného života žalobcu sa výrazne zmenil, žalobca si zobral pani L. po dlhoročnej známosti. Preto bol zásah do rodinného života žalobcu spôsobený neudelením povolenia na trvalý pobyt v rozpore s čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom 8Sža/8/2009 zo dňa 2. apríla 2009 rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 1Scud/43/2008-37 zo dňa 14. novembra 2008 potvrdil. Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Proti rozsudku najvyššieho súdu podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky a namietal, že rozsudkom bolo

porušené právo na rešpektovanie rodinného života, ktoré je zaručené čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. III.ÚS 331/09-37 zo dňa 16. decembra 2009 rozhodol, takto:

„1. Právo S. S., nar. X., štátneho občana I. R., na rešpektovanie rodinného života zaručeného čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sža/8/2009 z 2. apríla 2009 porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sža/8/2009 z 2. apríla 2009 zrušuje a prikazuje mu vo veci znovu konať a rozhodnúť.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je p o v i n n ý uhradiť S. S., nar. X., štátnemu občanovi I. R., trovy konania v sume 245,70 € (slovom dvestoštyridsaťpäť eur a sedemdesiat centov) na účet jeho právneho zástupcu Mgr. M. Š., Advokátska kancelária Š., s.r.o., Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti S. S., nar. X., štátneho občana I. R., n e v y h o v u j e.“

Ústavný súd Slovenskej republiky v predmetnom náleze konštatoval:

„Zatiaľ čo príslušný orgán cudzineckej polície rozhodujúci v prvom stupni sa právnym postavením sťažovateľa z hľadiska právnej ochrany poskytovanej čl. 8 dohovoru vôbec nezaoberal, odvolací orgán cudzineckej polície, krajský súd a najvyšší súd pripustili, že neudelenie povolenia na trvalý pobyt predstavuje vzhľadom na okolnosti sťažovateľovho prípadu zásah do jeho práva na rešpektovanie rodinného života. Podľa ich názoru však ide o zásah zlučiteľný s čl. 8 dohovoru, pretože bol vykonaný v súlade so zákonom (§ 39 ods. 2 v spojení s § 2 písm.d/ zákona o pobyte cudzincov s prihliadnutím na § 59a ods. 1 písm.c/ uvedeného zákona), a je v záujme národnej a verejnej bezpečnosti, ako aj v záujme predchádzania zločinnosti, čo krajský súd a najvyšší súd konštatovali najmä s ohľadom na fakt, že sťažovateľ sa dlhodobo nelegálne zdržiaval na území štátov Schengenského priestoru.“

Ústavný súd Slovenskej republiky po zohľadnení konkrétnych okolností sťažovateľovho prípadu uvedené dôvody v rozhodnutiach správnych orgánov a súdov nepovažoval za dostatočné vzhľadom na požiadavky vyplývajúce z čl. 8 dohovoru.

Ústavný súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že ústavnou povinnosťou orgánov štátnej moci bolo zvážiť, „či sťažovateľove osobné a rodinné pomery spadajú do pôsobnosti čl. 8 ods. 1 dohovoru, a v prípade kladného záveru rovnako dôsledne posúdiť, či by odmietnutie povolenia na trvalý pobyt bolo opatrením zlučiteľným s podmienkami čl. 8 ods. 2 dohovoru limitujúcimi možnosť zásahu do práva na rešpektovanie rodinného života. Právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života v zmysle čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 dohovoru zahŕňa nielen negatívnu povinnosť štátu zdržať sa mocenského zásahu do nich, ale aj jeho pozitívny záväzok prijať účinné opatrenia na zabezpečenie ich efektívnej ochrany (napr. II. ÚS 8/96, II. ÚS 47/97, III. ÚS 70/01, III. ÚS 194/06).“

V náleze ústavný súd ďalej konštatoval:

„Dohovor síce nezaručuje právo cudzinca vstúpiť alebo usadiť sa na území štátu, ktorý je zmluvnou stranou dohovoru, avšak vyhostenie osoby z krajiny, v ktorej žijú blízki členovia jeho rodiny, môže predstavovať porušenie práva na rešpektovanie rodinného života v zmysle čl. 8 ods. 1 dohovoru (napr. *Moustaquim v. Belgicko*, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 18. februára 1991, § 36; *Boultif v. Švajčiarsko*, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 2. augusta 2001, § 39).

Garancie vyplývajúce z práva na rešpektovanie rodinného života predpokladajú existenciu rodiny, t.j. existenciu skutočného a reálneho (efektívneho) rodinného života, prípadne zamýšľaného rodinného života, ktorý sa síce ešte v plnosti neetabloval, avšak je založený na platnom a skutočnom (pravom) manželstve zahŕňajúcom blízky vzťah a spoločný život (kohabitáciu) manželov v čase namietaného zásahu alebo krátko pred ním (obdobne napr. *Abdulaziz, Cabales a Balkandali v. Spojené kráľovstvo*, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. mája 1985, § 62).

Náležité posúdenie sťažovateľovej žiadosti v tomto smere vyžadovalo dôsledné preskúmanie „osobitných a rodinných pomerov cudzinca“ tak, ako to ustanovuje aj § 39 ods. 1 písm.b/ zákona o pobyte cudzincov, okrem iného vypočutie manželky sťažovateľa (prípadne vykonanie ďalších dôkazov) v záujme zistenia okolností uzavretia ich manželstva a preverenia sťažovateľových tvrdení o viacročnom (dlhodobom) trvaní a stálom charaktere ich vzťahu, ako aj bližšie objasnenie okolností ich príchodu na územie Slovenskej republiky a nadviazania vzájomného kontaktu, vzhľadom na obsah vysvetlenia podaného sťažovateľom 27. novembra 2007 na Oddelení azylu Policajného zboru Vlasy.

Náležité objasnenie a následné posúdenie uvedených skutočností je pre rozhodnutie vo veci podstatné, pretože sa týka otázky, či v prípade sťažovateľovho manželstva ide

o „rodinný život“ požívajúci ochranu v zmysle čl. 8 ods. 1 dohovoru, prípadne, či nie je daný dôvod na zamietnutie žiadosti podľa § 39 ods. 2 písm.d/ zákona o pobyte cudzincov (ak je dôvodné podozrenie, že cudzinec uzavrel manželstvo s cieľom získať povolenie na trvalý pobyt)“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky súc viazaný nálezom ústavného súdu ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) opätovne preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je treba zmeniť, rozhodnutie žalovaného zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovení § 250ja ods. 2, § 214 ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 11. marca 2010 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu správnych orgánov.

V intenciách ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. „Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a s postupom správnych orgánov“ sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím alebo postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 250i ods. 1 O.s.p. pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné pre preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Podľa ustálenej judikatúry správnych súdov v správnom súdnictve sudy preskúmajajú na základe žalôb zákonnosti rozhodnutí a postupu správnych orgánov, pričom nejde o pokračovanie správneho konania. Preto správne sudy vykonávajú dokazovanie iba výnimočne najmä vtedy ak považujú za potrebné verifikovať už vykonané dôkazy v správnom konaní.

V predmetnej veci bude nevyhnutné v intenciách záverov záväzného nálezu ústavného súdu vykonať nové dôkazy na dôsledné preskúmanie osobných a rodinných pomerov žalobcu tak ako to ustanovuje § 39 ods. 1 písm.b/ zákona o pobyte cudzincov, ktoré dokazovanie nie je verifikáciou už zisteného skutkového stavu veci v zmysle ustanovenia § 250i ods. 1 O.s.p..

Bude potrebné vypočúť manželku žalobcu najmä s cieľom preverovania tvrdení žalobcu o viacročnom a stálom charaktere ich vzťahu a skutočnom zámere žiť spoločne so žalobcom v stálom (pravom) manželstve. Po vykonaní tohto dôkazu bude vhodné zvážiť a rozhodnúť, či je potrebné vykonať aj prípadne ďalšie na náležité ozrejenie skutkového stavu veci. Bude potrebné, aby žalovaný správny orgán po doplnení dokazovania v naznačenom smere a opätovnom vyhodnotení dôkazov a rozhodol či sú alebo nie sú v prípade žalobcu splnené podmienky podľa § 35 ods. 1 písm.a/ zákona o pobyte cudzincov na udelenie prvého povolenia na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. Žalovaný správny orgán v prípade negatívneho rozhodnutia musí vo svojom rozhodnutí náležite vyhodnotiť, či zásah do práv žalobcu na rešpektovanie rodinného života spočívajúci v neudelení povolenia na trvalý pobyt by nebol v rozpore s čl. 8 dohovoru.

Za tohto stavu odvolací súd rozhodol tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov v sume 338,30 €. Trovy pozostávajú z trov právneho zastúpenia v prvostupňovom konaní, ako aj v odvolacom konaní a za zaplatený súdny poplatok.

Trovy prvostupňového konania – 4 úkony právnej služby v roku 2008 – 4 x 1462 Sk = 5860 Sk. Režijný paušál k úkonom právnej služby – 4 x 190 Sk = 760 Sk. Náhrada za používanie motorového vozidla v zmysle ustanovenia § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 260/2004 Z.z. o sumách základnej náhrady za používanie motorových vozidiel pri pracovných cestách – 6,20 Sk x 89 x 2 = 1103 Sk. Náhrada za spotrebované pohonné hmoty – 178 km pri spotrebe 7,7 l/km za cenu

34,20 Sk/liter = 468,74 Sk. Zaplatený súdny poplatok – 2000 Sk. Výška trov konania spolu :
 $5860 + 760 + 1103,6 + 468,74 + 2000 = 10\,192,34$ Sk = 338,30 €. Odmeny a náhrady neboli
zvýšené o DPH, keďže advokát je platcom DPH až od 1. januára 2010 a právne úkony boli
vykonané v roku 2008.

Náhradu trov konania je žalovaný povinný zaplatiť do rúk jeho advokáta Mgr. M. Š.
(§ 149 ods. 1 O.s.p.) v lehote 10 dní od právoplatnosti rozsudku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.

V Bratislave 11. marca 2010

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Dagmar Bartalská